

H

Haftalık
İlerleyen
Konular

A

Açık Uçlu ve
Kısa Cevaplı
Sorular

E

Etkinlikler
ve
Bulmacalar

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

KONU ANLATIMLI, BULMACALI, BOL ETKİNLİKLİ

Dinlendiren

SORU

BANKASI

İzzet EKER

704 SORU

9

JENERİK

Bu kitabın her türlü hakkı **EKER TEST YAYIN DAĞITIM**'a aittir. Kitabın içindeki resim, yazı, şekil, soru ve grafiklerin yayınevimizin izni olmaksızın elektronik ortamda, fotokopi veya başka bir yolla çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

EKER TEST YAYIN DAĞITIM

Alaylar 1 Mahallesi
122. Sokak No:5/A
Seydişehir / Konya
Sertifika No: 30650

İrtibat Telefon:

0 530 344 38 50

Bilgi ve Online Satış:

www.ekertest.com
www.kitapciabi.com

/ekertestyayindagitim

/ekertest

YAZAR

İZZET EKER

DİZGİ

İZZET EKER

Cep Telefonu ve Akıllı Tahta Uygulamalarımıza www.ekertest.com adresinden ulaşabilirsiniz.

Bu eserleri yazmamda ve bugünlere gelmemde büyük emekleri olan *rahmetli anne ve babama*; desteklerini her zaman hissettiğim *kardeşlerime* minnet ile. Mekanları cennet olsun...

BASKI VE CİLT

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garb'ın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayasızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı.
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda!
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedi, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-i mücerred gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal.

Mehmet Akif ERSOY

ATATÜRK'ÜN GENÇLİĞE HİTABESİ

Ey Türk Gençliği!

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinedir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dâhilî ve haricî, bedhahların olacaktır.

Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin!

Bu imkân ve şerait, çok namüsaid bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler.

Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr-u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı!

İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen; Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda, mevcuttur!

Mustafa Kemal ATATÜRK

20 Ekim 1927

İÇİNDEKİLER

Sevgili öğrencilerimiz, değerli meslektaşlarımız !

2024-2025 Eğitim Öğretim yılında tüm derslerde olduğu gibi Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Öğretim Programları da yenilendi.

Yeni Lise Dinlendiren Soru Bankalarımız artık "haftalık" öğrenmeye uygun olarak tasarlandı. Ünitelerimizin öğretim programlarında yer alan sürelerini baz alarak hazırladığımız ürünlerimizde geniş konu özetlerinin yanı sıra bolca etkinlik, bulmaca, çoktan seçmeli, açık uçlu ve kısa cevaplı sorularla karşılaşacaksınız.

Şuna inanıyoruz ki "Dinlendiren Soru Bankasında şu da olsaydı keşke" diyeceğiniz hiçbir şey olmayacak.

Huzurlu ve başarılı bir yıl geçirmenizi temenni eder; hayat yolunda hepimize başarılar dileriz.

1. ÜNİTE: ALLAH - İNSAN İLİŞKİSİ

1. Hafta	İnsan ve İnsanın Yaratılışı I.....	8
2. Hafta	İnsan ve İnsanın Yaratılışı II.....	12
3. Hafta	Doğruyu Arayan Bir Varlık Olarak İnsan I	16
4. Hafta	Doğruyu Arayan Bir Varlık Olarak İnsan II	20
5. Hafta	İbadet ve Dua Eden Bir Varlık Olarak İnsan I	24
6. Hafta	İbadet ve Dua Eden Bir Varlık Olarak İnsan II	28
7. Hafta	Kur'an'dan Mesajlar	32
Kavram Sözlüğü		36
Neler Öğrendik?		37
Bulmacalar İle Öğreniyorum		38
Açık Uçlu - Kısa Cevaplı Yazılılar		40
Ünite Genel Denemeleri		44

2. ÜNİTE: İSLÂM'DA İNANÇ ESASLARI

8. Hafta	İman ve İmanın Mahiyeti I.....	56
9. Hafta	İman ve İmanın Mahiyeti II.....	60
10. Hafta	İman ve İmanın Mahiyeti III.....	64
11. Hafta	İslam'da İman Esasları I.....	68
12. Hafta	İslam'da İman Esasları II.....	72
13. Hafta	İslam'da İman Esasları III.....	76
14. Hafta	İmanın Bireye ve Topluma Kazandırdıkları	80
15. Hafta	Kur'an'dan Mesajlar	84
Kavram Sözlüğü		88
Neler Öğrendik?		89
Bulmacalar İle Öğreniyorum		90
Açık Uçlu - Kısa Cevaplı Yazılılar		92
Ünite Genel Denemeleri		96

3. ÜNİTE: İSLAM'DA İBADETLER

16. Hafta	İslam'da İbadetin Kapsamı I.....	108
17. Hafta	İslam'da İbadetin Kapsamı II.....	112
18. Hafta	İslam'da Temel İbadetler I.....	116
19. Hafta	İslam'da Temel İbadetler II.....	120
20. Hafta	İslam'da Temel İbadetler III.....	124
21. Hafta	İnsan ve İbadet.....	128
22. Hafta	Kur'an'dan Mesajlar.....	132
Kavram Sözlüğü		136
Neler Öğrendik?		137
Bulmacalar İle Öğreniyorum		138
Açık Uçlu - Kısa Cevaplı Yazılılar		140
Ünite Genel Denemeleri		144

4. ÜNİTE: İSLÂM'DA AHLAK İLKELERİ

23. Hafta	İslam'da Ahlakın Mahiyeti	156
24. Hafta	Ahlakın Temel Unsurları I.....	160
25. Hafta	Ahlakın Temel Unsurları II.....	164
26. Hafta	Ahlaki Tutum ve Davranışlar I.....	168
27. Hafta	Ahlaki Tutum ve Davranışlar II.....	172
28. Hafta	Kur'an'dan Mesajlar.....	176
Kavram Sözlüğü		180
Neler Öğrendik?		181
Bulmacalar İle Öğreniyorum		182
Açık Uçlu - Kısa Cevaplı Yazılılar		184
Ünite Genel Denemeleri		188

5. ÜNİTE: KUR'AN'A GÖRE HZ. MUHAMMED (SAV)

29. Hafta	Hz. Muhammed'in Beşerî ve Peygamberlik Yönü I.....	200
30. Hafta	Hz. Muhammed'in Beşerî ve Peygamberlik Yönü II.....	204
31. Hafta	Hz. Muhammed'in Örneklîği I.....	208
32. Hafta	Hz. Muhammed'in Örneklîği II.....	212
33. Hafta	Kültürümüzde Hz. Muhammed ve Ehlîbeyt Sevgisi	216
34. Hafta	Kur'an'dan Mesajlar.....	220
Kavram Sözlüğü		224
Neler Öğrendik?		225
Bulmacalar İle Öğreniyorum		226
Açık Uçlu - Kısa Cevaplı Yazılılar		228
Ünite Genel Denemeleri		232
Cevap Anahtarları		242

ALLAH - İNSAN İLİŞKİSİ

DKAB.9.1.1. İnsanın yaratılışını ve özelliklerini ayetlerden hareketle tefekkür ederek sorgulayabilme

DKAB.9.1.2. İnsanın doğruyu arayan bir varlık olarak bilgiye ulaşma yolları hakkında eleştirel düşünebilme

DKAB.9.1.3. Allah (cc) ile iletişimin ibadet ve dua ile sağlandığını yansıtabilme

DKAB.9.1.4. Rum suresi 17-27. ayetlerin mesajlarını özetleyebilme

Öğrenme Çıktıları: 9.1.1. İnsanın yaratılışını ve özelliklerini ayetlerden hareketle tefekkür ederek sorgulayabilme

İnsanın yaratılış süreci ve özellikleri nelerdir?

- **Sevgili öğrenciler! Evrendeki hiçbir şey tesadüfen ve amaçsız bir şekilde yaratılmamıştır. Her varlığın bir yaratılış süreci ve amacı vardır. Size göre insanın yaratılış amacı nedir? Aklımıza gelenleri aşağıya not alalım.**

Yaşadığımız dünyayı da içine alan duyu ve akıl yoluyla kavrayabildiğimiz her şeye *evren* denir. Evrende görebildiğimiz varlıklar olduğu gibi beş duyu ile hissedemediğimiz ancak var olduğuna inandığımız varlıklar da bulunmaktadır.

İnsan, bitki, hayvan görülebilen varlıklar kategorisinde yer alırken; *melek, cin ve şeytan* ise görülemeyen varlıklar içerisinde yer alır. Evrendeki her varlık belirli bir amaç üzere yaratılmıştır. Hiçbir varlık tesadüfen rastgele yaratılmamıştır. Her varlık kendisine verilen görev ve sorumluluğu bir düzen ve uyum içerisinde eksiksiz bir şekilde yerine getirir.

Allah (cc) Kur'an-ı Kerim'de bu hususa dikkat çekerek her şeyin bir düzen ve ölçü içerisinde hareket ettiğini bildirir. Bu konu ile ilgili ayetlerden bazıları şöyledir:

“Şüphesiz biz, her şeyi bir ölçüye göre yarattık.” (Kamer, 49. ayet)

“Güneş ve Ay bir hesaba göre hareket etmektedir.” (Rahman, 5. ayet)

İnsan nasıl yaratılmıştır? Yaratılış unsurları nelerdir?

İnsan akıllı bir varlık olarak sürekli kendi kendisine “*Ben nasıl yaratıldım? Beni kim yarattı? Hangi unsurlardan yaratıldım?*” gibi bazı sorular sorar. Bu soruların cevabı ise Kur'an'da bizlere verilmektedir.

Allah (cc), tüm varlıkları yaratanın kendisi olduğunu vurgulayarak insanın su ve topraktan yaratıldığını belirtmiştir. İnsanın yaratılışı Kur'an-ı Kerim'de şöyle ifade edilir:

“Gerçek şu ki biz insanı çamurdan alınmış bir özden yaratıyoruz. Sonra onu sağlam bir korunakta nutfe hâline getiriyoruz. Ardından nutfeyi (döllenen yumurta) alakaya (rahimde asılıp beslenen embriyo) çeviriyor, alakayı şekilsiz et (görünümünde) yapıyor, bu etten kemikler yaratıyor, daha sonra da kemiklere adale giydiriyoruz; nihayet onu bambaşka bir yaratık hâlinde inşa ediyoruz. Yapıp yaratanların en güzeli olan Allah çok yücedir.” (Müminun, 12-14.ayetler)

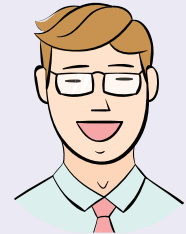
İnsanı Diğer Varlıklardan Ayıran Temel Özellikler Nelerdir?

a) Akıllı Olması: İnsan içgüdü veya farklı bir şeyle değil aklını kullanarak bilinçli bir şekilde hareket eder. İnsanı diğer varlıklardan ayıran en önemli özelliği akıldır. İnsan, aklını kullanarak iyi ile kötüyü, doğru ile yanlış ayırt eder. Aklını kullanarak evreni gözlemler, düzen ve uyumu müşahade ederek yaratıcıya ulaşmaya çalışır.

b) İrade ve Sorumluluk Sahibi Olması: İrade, insanın tercih edebilme gücüdür. Allah (cc) insana akıl yetisi ile ona doğruyu yanlıştan ayırt edebilme gücü vermiştir. İrade kişinin aklını kullanarak bir tercih yapabilmesidir. İnsan, yaptığı bu tercihlerden sorumlu tutulacaktır.

c) İnanan Bir Varlık Olması: İnsan aklını kullanarak Allah'a nasıl kulluk edeceğini, nelerin helal nelerin haram kılındığını bilemez. Bunları öğrenmesi için Allah (cc) kendisine ilahi kitaplar ve peygamberler göndermiş, insandan emirlerine itaat etmesini ve kendisine layıkı ile kulluk etmesini istemiştir.

d) Üstün Bir Varlık Olması: Allah (cc), insana şan ve şeref vererek diğer varlıklardan üstün tutmuştur. İnsan, mükemmel bir şekilde yaratılmıştır. (*Ahsen-i Takvim*)

Öğrenme Çıktıları:9.1.1. İnsanın yaratılışını ve özelliklerini ayetlerden hareketle tefekkür ederek sorgulayabilme

İnsanın yaratılış amacı nedir?

Allahü Teala, evrende bulunan her şeyi belli bir düzen içinde yaratmıştır. Atomlardan gezegenlere tüm varlıklar kendilerine verilen amaca göre hareket ederler. İnsan, Allah'ın (cc) kendisine vermiş olduğu akli ve özgür iradeyi kullanarak evrendeki bu düzen üzerine tefekkür etmeli, bunların başıboş ve amaçsız bir şekilde yaratılmayacağını farkına varmalı ve Yüce Allah'a olan kulluk borcunu yerine getirmelidir.

Allahü Teala'nın, meleklerine *"Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım!"* diye buyurmasından sonra ilk insan ve peygamber olan Hz. Adem (as) yaratılmıştır.

Allahü Teala, insana diğer canlılardan farklı olarak akıl ve irade gücü vermiştir. İnsan, Allahü Teala'nın kendisine verdiği akıl ile iyiyi kötüden ayırt edebilecek bir güce sahip olmuştur. Allahü Teala, akıl ve irade sahibi olan insanı yaptığı davranışlardan sorumlu tutacağını ifade etmiştir.

Aklını ve iradesini kullanmaya başlayan insan *"Ben niçin yaratıldım? Bu dünyaya geliş amacım nedir? Öldükten sonra ne olacağım?"* gibi soruları sormaya başlar. Bu sorularına doğru cevap alabilmek için evrendeki düzen ve uyumu gözlemler ve buradan bir cevaba ulaşmaya çalışır.

Allah (cc) insanın asıl yaratılma amacını Zariyat Suresi'nin 56.ayetinde *"Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım."* şeklinde belirtmiştir.

Mülk Suresi'nin ikinci ayetinde ise Allahü Teala, ölümü ve hayatı yaratmasının nedenini *"İnsanlardan hangilerinin iyi amel işlediklerini görmek"* olarak ifade etmiştir.

"İnsan Niçin Yaratılmıştır ve Hayatın Anlamı Nedir?" Sorularına Şöyle Cevaplar Verilebilir:

1. İnsanın bu dünyaya gelmesinin ve yaratılmasının en temel nedeni, Allah'a (cc) kulluk borcunu yerine getirmektir. Kişi, Allah'ın emir ve isteklerini yerine getirmeli, namaz, oruç, zekat, hac ve kurban gibi ibadetlerini aksatmamalıdır.
2. İnsan yaşadığı sürece Allah'ın (cc) rızasını kazanmak için salih ameller yapmalı ve güzel işlere yönelmelidir.
3. Öldükten sonra yeni bir hayatın olduğuna ve yaptıklarından hesap vereceğine inanan insan, ruhen rahatlar ve mutlu olur. Öldükten sonra çürüyüp gitmeyeceği ve sevdiği ile yine bir araya geleceği düşüncesi bireyin daha huzurlu bir hayat sürmesini sağlar.
4. Ahiret inancı sayesinde insanlar, birbirleriyle olan ilişkilerine dikkat ederler ve sorumluluk sahibi olurlar. Toplumda iyilik ve güzellikler artarken, hırsızlık, yalan, gasp ve haksız kazanç gibi çirkinlikler azalır.
5. İnsanın yaratılış amacının farkına vararak kendisine, ailesine, topluma ve Allah'a (cc) karşı sorumluluk bilinci kazanmasını sağlar.

Boşlukları Dolduralım ...

Doğru mu? Yanlış mı?

Allahü Teala, akıl ve sahibi olan insanları yaptıklarından sorumlu tutacağını ifade etmiştir.	1	İnsan, kendisine verilen akıl ile nelerin helal nelerin haram olduğunu bulabilir.	☐	☐
Allah (cc), insana şan ve şeref vererek onu diğer varlıklardan tutmuştur.	2	Allah (cc) evrendeki her şeyi belirli bir amacı gerçekleştirme için yaratmıştır.	☐	☐
Yaşadığımız Dünya'yı da içine alan duyu ve akıl yoluyla kavrayabildiğimiz her şeye denir.	3	İnsan, evrendeki tüm varlıkları görme ve duyu organları ile hissedebilme yeteneğine sahiptir.	☐	☐
Allah (cc) insanı var edenin kendisi olduğunu belirterek onu su ve yarattığını belirtmiştir.	4	Evrende yaratılan her şeyde bir düzen ve ölçü söz konusudur.	☐	☐

Öğrenme Çıktıları: 9.1.1. İnsanın yaratılışını ve özelliklerini ayetlerden hareketle tefekkür ederek sorgulayabilme

Tarihin her döneminde insanlar, Yüce bir yaratıcıya inanma ihtiyacı duymuş ve onu aramıştır. Yaratıcısını arayan insanoğlu bazen doğru yolu bulmuş, bazen de inanma ihtiyacını birtakım batıl yollarla karşılamaya çabalamıştır. Kur'an-ı Kerim'de Hz. İbrahim'in Allah'ı (cc) arayışı şöyle aktarılmaktadır:

"İşte böylece İbrahim'e göklerdeki ve yerdeki hükümlerini ve nizamı gösteriyorduk ki kesin ilme erenlerden olsun. Üzerine gece karanlığı basınca, bir yıldız gördü. "İşte Rabbim!" dedi. Yıldız batınca da, "Ben öyle batanları sevmem" dedi. Ay'ı doğarken görünce de, "İşte Rabbim!" dedi. Ay da batınca, "Andolsun ki Rabbim bana doğru yolu göstermezse, mutlaka ben de sapıklardan olurum" dedi. Güneşi doğarken görünce de, "İşte benim Rabbim! Bu daha büyük" dedi. O da batınca (kavmine dönüp), "Ey kavmim! Ben sizin Allah'a ortak koştüğünüz şeylerden uzağım" dedi. "Ben, hakka yönelen birisi olarak yüzümü, gökleri ve yeri yaratana döndürdüm. Ben, Allah'a ortak koşanlardan değilim." (En'am, 75-79.ayetler)

**Sizin yaşamınızda böyle arayışa girdiğiniz bir dönem oldu mu?
Size göre Hz. İbrahim'in bu arayışının nedeni ne olabilir?**

.....
.....

- I. Evrendeki hiçbir varlık tesadüfen yaratılmamıştır.
II. Her varlığın bir yaratılış amacı bulunmaktadır.
III. İnsan su ve topraktan yaratılmıştır
IV. İnsan konforlu bir hayat sürmek için yaratılmıştır.
Verilen maddelerden hangileri doğru kabul edilebilir?
A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) I, II ve III
E) I, II, III ve IV

- Allah (cc) insanı su ve topraktan yaratmıştır. O'na diğer varlıklardan farklı olarak akıl ve irade vermiştir. Akıl, ile doğru ve yanlış ayırt edebilme yeteneğine sahiptir. İrade ile de bu ikisi arasında bir tercihte bulunacaktır. İnsan, sık sık kendisine "Benim yaratılış amacım nedir? Beni kim yarattı?" gibi sorular sormaktadır. Bu sorularına doğru cevap bulabilmesi için de Allah (cc) kendisine ilahi kitaplar ve peygamberler göndermiştir.

Yukarıdaki metinde insanla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- Diğer canlılardan farklı olduğuna
- Davranışlarından sorumlu tutulduğuna
- Rehber olarak ilahi kitapların gönderildiğine
- Yaratılış maddelerinin neler olduğuna
- İradenin tercih edebilme yeteneği olduğuna

- Din ve inanç, insanlar için zorunlu bir ihtiyaçtır. İnsanların inanma ihtiyacının birçok nedeni vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu nedenlerden değildir?

- İnsanın çaresiz kaldığı zorluklar onu, kendisine yardım edeceğine inandığı üstün bir varlığa inanmaya yöneltir.
- İnanma ihtiyacı tıpkı yeme, içme, uyuma gibi doğamızın bir parçasıdır. Çünkü fitratımızda vardır.
- İnsan toplum içinde yaşayan bir varlıktır. Toplamların düzeni için gerekli olan erdemleri inanç öne çıkarır.
- Allah yalnızca kendisine inanan kişilere yardım eder. Hayatta başarılı ve güçlü olmak için dine ihtiyaç vardır.
- İnsan düşünen ve sorgulayan bir varlıktır. Hayatın anlamı gibi soruların cevabı ancak din ve inançla verilebilir.

- I. "Şüphesiz biz, her şeyi bir ölçüye göre yarattık." (Kamer, 49. ayet)
II. "Güneş ve Ay bir hesaba göre hareket etmektedir." (Rahman, 5. ayet)

Bu ayetlerden

- Evrende bir düzen ve uyumun olduğu
 - Her şeyin bir ölçü üzerine yaratıldığı
 - Güneş ve Ay'ın ilk yaratılan varlıklar olduğu
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) I, II ve III

Öğrenme Çıktıları: 9.1.1. İnsanın yaratılışını ve özelliklerini ayetlerden hareketle tefekkür ederek sorgulayabilme

5. “Geçmişte olduğu gibi, günümüzde de bilimsiz, sanatsız, felsefesiz insan toplulukları vardır. Fakat hiçbir zaman dinsiz bir toplum var olmamıştır.”

Aşağıdaki ayetlerden hangisi H. Bergson’a ait yukarıdaki sözü destekler niteliktedir?

- A) “...Her millet için mutlaka bir uyarıcı (peygamber) gelmiştir.” (Fâtır, 24. ayet)
B) “Onlar yeryüzünde gezip kendilerinden öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bakmaz mı?” (Fâtır, 43. ayet)
C) “Sen yüzünü hanif olarak dine, Allah insanları hangi fitrat üzere yaratmış ise ona çevir...” (Rum, 30. ayet)
D) “...Her şeyi yaratan ve bir ölçüye göre düzenleyen Allah’tır.” (Furkân, 2. ayet)
E) “Ona iki yolu (iyi-kötüyü) gösterdik.” (Beled, 10. ayet)

6. Evrendeki varlıklar arasında insanın farklı bir yeri vardır. Evrende keşfedilmeyi bekleyen gizemler bulunmaktadır. İnsan düşünce ve kavrayış gücüyle bu gizemleri çözebilir. İçinde yaşanan tabiat sayısız nimetler ile dolup taşmış durumdadır. İnsan bunlara ibret ve şükür çerçevesinden bakmalıdır. Evren, yaratıcıyı ispatlayan delillerle doludur.

Metinde hangi sorunun cevabı yoktur?

- A) İnsanın evrendeki konumu nedir?
B) Bireyin inancının göstergesi nedir?
C) Evrende yaratıcıya giden yollar var mıdır?
D) Kişi akıl yoluyla hangi sonuçlara ulaşabilir?
E) İnsanın şükretmesini gerektirecek sebep var mıdır?

7. (I) Mehmet, uyumadan önce ertesi günkü sınava hazırlık amacıyla bazı okumalar yaptı. (II) Saati kurarak yatağına yattığında, biten gün içinde yaşadığı olayların bir değerlendirmesini yaparken, uykuya daldı. (III) Sabah uyandı, evden çıkmadan önce kamını güzelce doydurdu. (IV) Sınava girmeden önce, başarılı olmak için Allah’a dua etti. (V) Sınavda önünde oturan arkadaşının kâğıdından bilemediği sorunun cevabına bakmak ve bakmamak arasında kalan Mehmet, kopya çekmemeye karar verdi.

Yukarıdaki metinde numaralandırılmış cümlelerin hangisinde insanın evrendeki diğer varlıklardan farklı ve özel konumuna vurgu bulunmamaktadır?

- A) I. B) II. C) III.
D) IV. E) V.

AÇIK UÇLU VE KISA CEVAPLI SORULAR

1) Nasıl ki yeme ve içme temel bir ihtiyaç ise din de insanlar için asli bir ihtiyaçtır. Din, insanın pek çok sorusuna cevap bulmasına yardımcı olur.

Bu metin kapsamında din-anlam arayışı ilişkisi nasıldır? Kısaca yazınız.

.....
.....
.....

2) İnsanın bu dünyada mutlu ve huzurlu bir şekilde yaşamını sürdürebilmesi için maddi ve manevi ihtiyaçlarını gidermesi gerekmektedir.

Bu ihtiyaçlar kapsamında din-insan ilişkisini kısaca yorumlayınız.

.....
.....
.....

3) Din, insanların toplumsal bir kimlik oluşturmalarına, ibadetlerde ve sosyal hayatta birlik ve beraberlik içerisinde hareket etmelerine, yardımlaşma ve dayanışma içerisinde hareket etmelerine katkı sunar.

İslam dininden metindeki bilgiyi destekleyen uygulamalara örnekler yazınız.

.....
.....
.....

4) “Biz hakikaten insanoğlunu şan ve şeref sahibi kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık; kendilerine güzel güzel rızıklar verdik; yine onları, yarattıklarımızın birçoğundan cidden üstün kıldık.” (İsra, 70. ayet)

Bu ayette verilen üç mesajı yazınız.

.....
.....
.....

Öğrenme Çıktıları: 9.1.1. İnsanın yaratılışını ve özelliklerini ayetlerden hareketle tefekkür ederek sorgulayabilme

İnsanın temel özellikleri nelerdir?

• İnsan, Allah'ın kendi ruhundan üfleyerek hayat verdiği en değerli varlıktır. Kur'an-ı Kerim'de Allah (cc) insanlara kendini anlattığı gibi, insanların özellikleri hakkında da bilgi verir. Bizi en iyi bilen, bizi yaratandır. Allah bizi bizden daha iyi tanır.

"Yaratan (yarattığını hiç) bilmez mi? O, en gizli şeyleri bilendir, (her şeyden) hakkıyla haberdardır." (Mülk, 14. ayet)

Kur'an'a Göre İnsanın Bazı Özellikleri:

1. Kur'an'a göre insan, yeryüzünün halifesidir. Allah (cc) insana akıl ve irade vererek ona belirli sorumluluklar yüklemiş ve insanın yaratılış amacının *"kendisine kulluk etmek"* olduğunu ifade etmiştir.

"O, sizi yeryüzünde halifeler (oraya hâkim kimseler) yapan, size verdiği nimetler konusunda sizi sınamak için bazınızı bazınıza derece derece üstün kılandır. Şüphesiz Rabbin, cezası çabuk olandır..." (En'am, 165. ayet)

2. İnsan, Allah'ın diğer tüm yarattıklarından üstün gördüğü, şerefli saydığı varlıktır.

(Eşref-i Mahlukat) "Andolsun, biz insanoğlunu şerefli kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık. Kendilerini en güzel ve temiz şeylerden rızıklandırdık ve yarattıklarımızın birçoğundan üstün kıldık." (İsra, 70. ayet)

3. Allah (cc), insanı en güzel şekilde (*Ahsen-i Takvim*) yaratmıştır.

"Muhakkak ki biz insanı en güzel şekilde yarattık." (Tin, 4. ayet)

4. İnsan, iyilik ve kötülük potansiyeline sahiptir. Yaratılışı üzerine düşünebilen, seçimler yapabilen ve doğru davranışlar yaparak kendine ve çevresine faydalı olabilen bir varlıktır.

"(Andolsun) Ona, kötü ve iyi olma kabiliyetlerini verene! Nefsini arındıran elbette kurtuluşa ermiştir. Onu arzularıyla baş başa bırakan da ziyan etmiştir." (Şems, 8-10. ayetler)

5. İnsan; yaratıcısını arayan, bulan ve bu konularda kafa yoran bir varlıktır.

"Ey insan! Şüphesiz, sen Rabbine (kavuşuncaya kadar) didinip duracak ve sonunda didinmenin karşılığına kavuşacaksın." (İnşikak, 6. ayet)

6. İnsan, Allah'ın (cc) yarattıkları arasında O'nunla en yakın olabilen varlıktır.

"Ey huzura kavuşmuş insan! Sen O'ndan hoşnut, O da senden hoşnut olarak Rabbine dön. Kullarım arasına katıl ve cennetime gir!" (Fecr, 28. ayet)

7. İnsan Allahü Teala'ya karşı sorumludur. Allah'ın ona verdiği yeryüzünde iyiliği yayma, erdemli olma ve insan olmanın en güzel örneklerini sergileme emanetini yaşatma görevinin sahibidir.

"Şüphesiz biz emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar onu yüklenmek istemediler, ondan çekindiler. Onu insan yükledi..." (Ahzab, 72. ayet)

8. Kur'an-ı Kerim'e göre insanın, manevi anlamda yükselmesi de düşmesi de kendi elindedir. İnsan, kendisine Allahü Teala tarafından emredilen şeyleri yapar, O'nun rızasına uygun bir hayat sürerse de manevi olarak yükselir. Ancak tam tersi bir durumda ise hayvanlardan daha aşağı bir seviyeye (**Bel hüm Edal - Esfeli Sefilin**) bile inebilir.

Hoşça bak zatına kim zübde-i âlemsin (varlıkların özüsün) sen.

Merdûm-i dîde-i ekvân (kâinatın gözbebeği) olan Âdemsin sen.

(Şeyh Galip)

Öğrenme Çıktıları: 9.1.1. İnsanın yaratılışını ve özelliklerini ayetlerden hareketle tefekkür ederek sorgulayabilme

Kafamıza takılan bazı soruların cevaplarını bulalım...

SORU 1: Melekler nurdan, cinler ise ateşten yaratılmıştır. Peki Kur'an-ı Kerim'e göre insan hangi unsurlardan yaratılmıştır?

CEVAP 1:

.....

.....

.....

SORU 2: Evrendeki hiçbir varlık başıboş ve amaçsız bir şekilde yaratılmamıştır. Bundan hareketle Allah (cc) insanı niçin yaratmıştır? Yaratılış gayesi nedir?

CEVAP 2:

.....

.....

.....

SORU 3: Allah (cc) insanı diğer varlıklardan farklı özelliklerde yaratmıştır. İnsanı diğer varlıklardan ayıran bu temel özellikler nelerdir?

CEVAP 3:

.....

.....

.....

SORU 4: "Şüphesiz biz emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar onu yüklenmek istemediler, ondan çekindiler. Onu insan yükledi..." (Ahzab Suresi, 72-73) ayetleri ile anlatılmak istenen nedir?

CEVAP 4:

.....

.....

.....

Boşlukları Dolduralım ...

Doğru mu? Yanlış mı?

İnsan, Yüce Allah'ın diğer yarattıklarından üstün gördüğü ve yarattığımahlukattır. (en şerefli varlıktır.)	1	Allah (cc) insana akıl ve irade vermiştir. İnsanın yaratılış amacı Yüce Allah'a kulluk etmektir.	d	y
Allah (cc) insanı en güzel yaratılış ile yarattığını belirtmiştir. Bu yaratılışa Kur'an'da takvim denir.	2	Allah (cc) insanı en güzel şekilde yaratmış ve ona davranışlarında özgürlük tanımıştır.	d	y
Kur'an-k Kerim'e göre yeryüzünün halifesi olarak kabul edilir.	3	İnsan yaratılış itibariyle yalnızca iyilik potansiyeline sahip olan bir varlıktır.	d	y
Kur'an-ı Kerim'e göre insanın anlamda yük-selmesi de düşmesi de kendi elindedir.	4	İnsan, Yüce Allah'ın rızasına uygun bir hayat sürerse manevi olarak derecesi yükselecektir.	d	y

Öğrenme Çıktıları: 9.1.1. İnsanın yaratılışını ve özelliklerini ayetlerden hareketle tefekkür ederek sorgulayabilme

* Aşağıda verilen kutulardaki insanın özelliklerini ve ayetleri birbirleri ile eşleştirelim mi?

- 1) İnsan, yaratılanlar arasında Allah ile en yakın olabilen varlıktır.
- 2) İnsan, diğer canlılardan farklı olarak anlamlı bir "ruh"a sahiptir.
- 3) Allah insanı en güzel şekilde yaratmıştır.
- 4) İnsan, iyilik ve kötülük potansiyeline sahiptir.
- 5) İnsan, Allah'ın tüm yarattıklarından üstün gördüğü varlıktır.

- A) "(Andolsun) Ona kötü ve iyi olma kabiliyetlerini verene! Nefsi ni arındıran elbette kurtuluşa ermiştir. Onu arzularıyla baş başa bırakan da ziyan etmiştir." (Şems, 8-10.ayetler)
- B) "Muhakkak ki biz insanı en güzel şekilde yarattık." (Tin, 4.ayet)
- C) "Ey huzura kavuşmuş insan! Sen O'ndan hoşnut, O da senden hoşnut olarak Rabbine dön. Kullarım arasına katıl ve cennetime gir!" (Fecr, 28.ayet)
- D) "Andolsun, biz insanoğlunu şerefli kıldık. Onları karada ve denizde taşıdık.." (İsra, 70.ayet)
- E) "Sonra onu tamamlayıp şekillendirmiş, kendi ruhundan üflemiştir. Ve sizin için kulaklar, gözler, kalpler yaratmıştır. Ne kadar az şükrediyorsunuz!" (Secde, 9.ayet)

1. "Ey insan! Şüphesiz, sen Rabbine (kavuşuncaya kadar) didinip duracak ve sonunda didinmenin karşılığına kavuşacaksın." (İnşikak, 6.ayet)
- Yukarıdaki ayette insanın özelliklerinden hangisi öncelikli olarak vurgulanmıştır?**
- A) İnsan, iyilik ve kötülük potansiyeline sahiptir.
- B) İnsan, yaratıcısını arayan, bulan ve bu konuda kafa yoran bir varlıktır.
- C) İnsanın, Allah'a karşı belirli sorumlulukları vardır.
- D) Yüce Allah insanı en güzel şekilde yaratmıştır.
- E) İnsan, diğer canlılardan farklı olarak anlamlı bir "ruh"a sahiptir.

2. "Müminler kesinlikle kurtuluşa ermiştir. Onlar ki namazlarında derin bir saygı hali yaşarlar. Anlamsız, yararsız şeylerden uzak dururlar. Zekâtı verirler. İffetlerini korurlar." (Mü'minûn, 1-5. ayetler)
- Bu ayete göre aşağıdakilerden kurtuluşa eren kişide bulunması gereken özelliklerden biri değildir?**
- A) Allah'a (cc) iman etmiş olmak
- B) Namazlarını huşu ile kılmak
- C) Başarılı bir insan olmak
- D) Boş işlerden uzak durmak
- E) Edep ve hayâ sahibi olmak

3. Kur'an-ı Kerim'de Allah (cc), insanlara kendini anlattığı gibi insanların özellikleri hakkında da bilgi verir.
- Aşağıdakilerden hangisi Kur'an'da insan hakkında verilen bir bilgi değildir?**
- A) Yaratılanlar içinde Allah'a en yakın olan varlıktır.
- B) Yeryüzünün halifesidir.
- C) Allah'a karşı sorumludur.
- D) Günah işlemekten uzak bir varlıktır.
- E) Yaratıcısını bulma konusunda kafa yoran varlıktır.

EKERTEST

4. "Allah, ölümü ve hayatı, hanginizin daha güzel davranışlarda bulunacağını imtihan etmek için yarattı" (Mülk, 2.ayet)
- Verilen ayet-i kerimeden;**
- I. İnsanın yaratılış amacı
- II. Dünya hayatının geçiciliği
- III. İnsanların fitrat üzere doğduğu
- sonuçlarından hangileri çıkarılabilir?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II
- C) Yalnız III D) I ve II
- E) I, II ve III

Öğrenme Çıktıları: 9.1.1. İnsanın yaratılışını ve özelliklerini ayetlerden hareketle tefekkür ederek sorgulayabilme

5. “Biz hakikaten insanoğlunu şan ve şeref sahibi kıldık. Onları (çeşitli nakil vasıtaları ile) karada ve denizde taşıdık; kendilerine güzel güzel rızıklar verdik; yine onları, yarattıklarımızın birçoğundan cidden üstün kıldık.” (İsrâ, 70. ayet)

Aşağıdakilerden hangisi ayet-i kerimde insan ile ilgili olarak altı çizili cümle ile kastedilenlerden birisi değildir?

- A) Akıl ve irade sahibi olması
B) Sürekli ibadet ile meşgul olması
C) İyi ve kötüyü ayırt edebilmesi
D) Hayatını kolaylaştıracak teknolojiler üretmesi
E) Evreni gözlemleyip ibret alması

6. • “Biz insanı en güzel biçimde yarattık.” (Tîn, 4. ayet)
• Allah... size şekil verdi, şeklinizi güzel yaptı.” (Teğâbün, 3. ayet)
• “Ben cinleri ve insanları ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.” (Zâriyât, 56. ayet)

Verilen ayetlerden yola çıkararak;

- I. İnsanın yaşayabilmesi için gerekli şartlar insanların çabalarıyla sağlanmıştır.
II. İnsan tesadüf eseri yaratılmayıp en güzel şekilde yoktan var edilmiştir.
III. İnsan kendisini yaratan Rabbine karşı zaman zaman nankörlük etmektedir.
IV. İnsanın yaratılış amacı bir ve tek olan Yüce Allah’a kuluk etmektir.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve IV E) I, III ve IV

7. Kur’an’da Allah’a iman etmiş ve O’na karşı sorumluluk bilinci içinde olan kişiler hakkında şunlar söylenir: “Onlar ki bollukta da darlıkta da Allah için harcarlar; öfkelerini yutarlar ve insanları affederler...” (Al-i İmran, 154. ayet)

Aşağıdakilerden hangisi bu ayette değinilen Mü’min kişilerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Allah’ın verdiği nimetleri diğer canlılarla paylaşmak
B) İmkanları olmasa bile elinden gelen yardımı yapmak
C) Sinirlendiğinde iradesine hakim olabilmek
D) İnsanlara karşı merhametli ve bağışlayıcı olmak
E) İnsanlar arasında adaletle hükmetmek

AÇIK UÇLU VE KISA CEVAPLI SORULAR

1) İnsan, diğer canlılardan farklı olarak akıl nimeti ile donatılmıştır ve bir yaratılış amacı vardır. Yaşadığı müddetçe de bu amacı gerçekleştirmekle sorumlu tutulmuştur.

Bu amaç ve gaye nedir? Kısaca yazınız.

.....
.....
.....
.....

2) Kur’an-ı Kerim’de insan, şerefli bir varlık olarak tanımlanmış ve onun bazı özelliklerine de vurgu yapılmıştır.

Bu özelliklerden üç tanesini kısaca yazınız.

.....
.....
.....
.....

3) Allah (cc), Kur’an’da insanın başı boş ve amaçsız bir şekilde var edilmediğini belirterek ona yaratılış amacını hatırlatmaktadır.

İnsan bu amaca nasıl ulaşabilir ve kavrayabilir? Kısaca yazınız.

.....
.....
.....
.....

4) Allah (cc), Kur’an’da insanın çok değerli olduğunu ifade etmiş ancak bazı durumlarda da esfel-i saflilin olacağını hatta bunun da altına düşebileceğini ifade etmiştir.

Bu ifade ile kastedilen nedir? Kısaca yazınız.

.....
.....
.....
.....

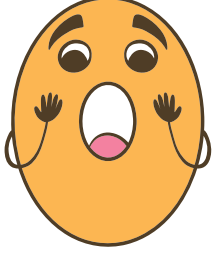
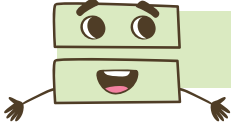

KAVRAM SÖZLÜĞÜ

KAVRAM	TANIMI	ANAHTAR KELİMELELER
AHSEN-İ TAKVİM	Kur'an'da "en güzel surette yaratılmış olan insan"ı ifade etmek için kullanılan kavram.	En güzel yaratılış, tin suresi, mükemmellik
EVREN	Yeryüzü ve gökyüzünde yer alan gezegenler, yıldızlar, insan, bitki vb. bütün varlıklardan oluşan bir bütündür.	Gezegen, yıldız, kainat
FITRAT	Yüce Allah'ın tüm varlıkları kendi varlığını ve birliğini tanıyabilme gücü ve yeteneği ile yaratmasıdır.	Yaratılış şifresi, doğal hal
İBADET	Gönülden gelerek Allah'a yönelmek, kişinin Allah'ın rızasını kazanmak, ona olan sevgi ve saygısını göstermek için yapmış olduğu iş ve davranışlardır.	Tapmak, boyun eğmek, itaat etmek, kulluk etmek
İSTİĞFAR	Kişinin günahlarının affı için Allah'tan bağışlanma dilemesidir.	Bağışlanma talebi, özür
KIRAAT	Kur'an-ı Kerim'i ibadet amacı ile yüzünden veya ezbere okumaya denir.	Namazda okunan Kur'an
KUDRET	Allah'ü Teala'nın her şeye gücünün yetmesini ifade eden sıfatıdır.	Kadir olmak, gücü yetmek
SALİM DUYU	Sağlıklı ve sağlam, özelliğini kaybetmemiş duyu organları için kullanılan bir ifadedir.	Sağlam duyu, havas-ı salime
SELİM AKIL	Selim, "sağlam, kusursuz, bozulmamış ve doğru" demektir. Herhangi bir ön yargıya sahip olmayan, insanları doğruluğa yöneltten, ilk günkü temizliği ve saflığında olan, insanları doğru kararlar almaya yönlendiren, bozulmamış akıldır.	Sağduyu, doğru düşünme, sağlam karar verme
TEVHİD	Kelime anlamı, birlemek demektir. Allah'ü Teala'yı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birlemek, onun tek olduğuna inanmak, şirk koşmamaktır.	Birlemek, şirk koşmamak
TÖVBE	İnsanın işlediği bir hatadan ötürü Allah'tan bağışlanmayı dilemesi, bir daha yapmayacağına dair söz verip davranışlarına da bunu yansıtması ve hatadan vazgeçmesidir.	Özür dilemek, pişmanlık, davranış değişikliği
VAHDANİYET	Allah'ü Teala'nın varlığında, yaratmasında, fiillerinde ve isimlerinde tek ve eşsiz olması, bir olması ve benzerinin olmamasıdır.	Zati sıfat, bir olmak
VARLIK	Evrende gözle gördüğümüz veya görmediğimiz her şeyi içine alan kavramdır. Canlı ve cansız varlıklar olarak iki kısma ayrılır.	Canlı, cansız, bitki, taş, insan

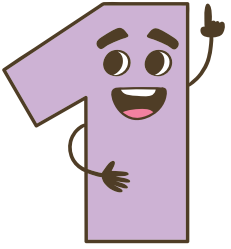
NELER ÖĞRENDİK

İnsanın öğrenmeye ve çevresini tanımaya meyilli bir varlık olduğunu ; İnsanın niçin yaratıldığı konusunda aklını kullanarak tefekkür ettiğini; yaratılış amacını aklını kullanarak kavramaya çalıştığını,

İnsanın Allah'la dua, ibadet, tövbe ve Kur'an okuma yollarıyla irtibat kurabileceğini; duanın yalnızca Allah'a yapıldığını ve içimizden geldiği her zaman yapılabildiği, duada önemli olanın içtenlik olduğunu;

İslâm'da bilgi kaynaklarının akıl, vahiy ve duyu organları olduğunu; doğru karar verebilen, çevresindeki herhangi bir olumsuzluktan etkilenmeyen, yaratılışındaki temizlikte ve saflıkta olan akla "Selim Akıl" denildiğini,

İnsanın Allah'ın rızasını kazanmak, ona olan sevgi ve saygısını göstermek için yapmış olduğu iş ve davranışlara ibadet denildiğini; ibadetin yalnızca Allah'a ve yalnızca Allah rızası için yapıldığını;

Duyu organlarının bilgiye ulaşmada önemli bir rol oynadığını; Duyu organları ile hissedilen şeylerin akıl süzgecinden geçirilerek hakikata ulaşıldığını, insanın duyu organlarını doğru biçimde kullanmakla sorumlu tutulduğunu,

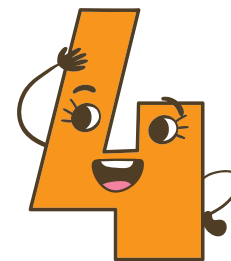
İnsanın işlediği bir hatadan ötürü Allah'tan bağışlanmayı dilemesine ve bir daha yapmayacağına dair söz verip o hatadan vazgeçmesine tövbe denildiğini; tövbenin fiili bir eylem, istiğfarın sözlü bir af dileme olduğunu; tövbede samimiyet ve kararlılığın şart olduğunu;

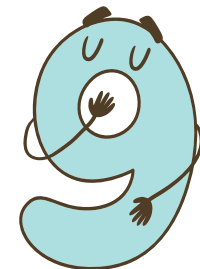
Vahyin bilgi kaynakları arasında yer aldığını, insanın akli ve duyu organları ile ulaşamadığı konularda vahyin devreye girerek onları doğru yola ilettiğini; Allah'ın her topluma peygamber göndererek onları doğru yola ilettiğini;

Kur'an'ın Allah'ın insana hitabı olduğunu; anlamak için okunması gereken bir kitap olduğunu; Kur'an'ı okumak ve anlamını öğrenmenin her Müslüman'ın görevi olduğunu;

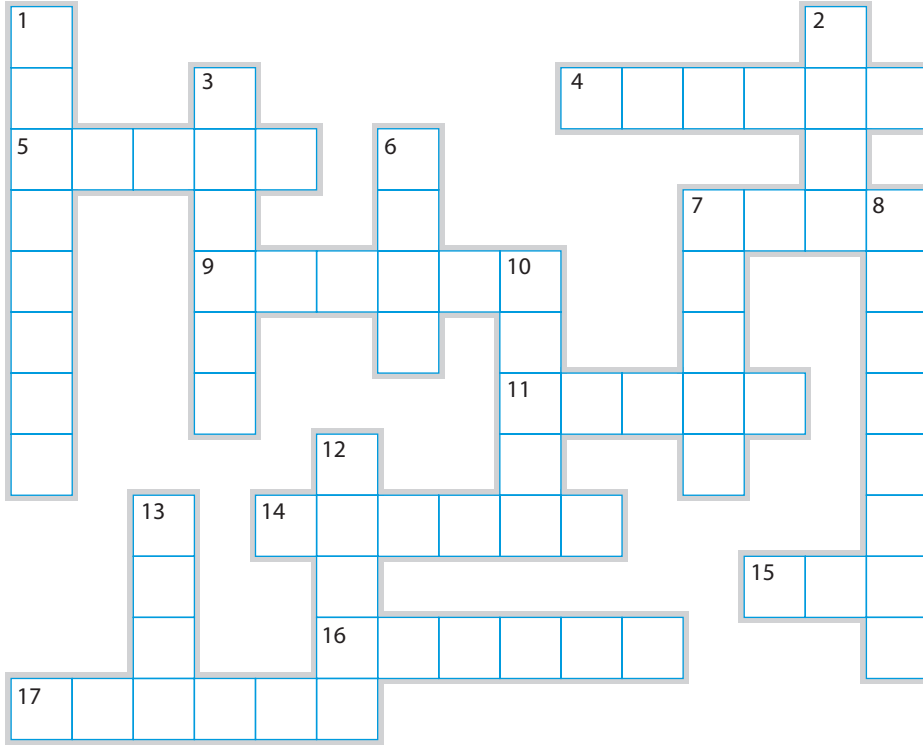

Kur'an-ı Kerim'de insanın özellikleri hakkında bilgi verildiğini; yeryüzünün halifesi olarak nitelendirildiğini; yaratılmışların en şerefli olduğunu ve ahsen-i takvim ile yaratıldığını; insana akıl ve irade vererek ona belirli sorumluklar yüklediğini; insanın yaratılış amacının "Allah'a kulluk etmek" olduğunu;

Kur'an'ı ibadet amacı ile yüzünden veya ezbere okumaya kıraat denildiğini; Kur'an'ı okuyup, anlayıp hayatında uygulamaya tilavet denildiğini; Kur'an'ın kalpte hissedilerek sindire sindire okunmasına ise tertil adı verildiğini **öğrendik**.

BULMACA İLE ÖĞRENELİM

Soldan Sağa

4. Allah'ın (cc) insanların ayıp ve kusurlarını örttüğünü ifade eden güzel ismi.
5. Sözlükte okumak, toplamak anlamlarına gelen kavram
7. Allah'ın (cc) yol gösterici olduğunu ifade eden güzel ismi
9. Doğuştan insanın içine konulan inanma duygusu.
11. Allah'ın (cc) peygamberler ile olan iletişime verilen isim.
14. Allah'ın (cc) her şeye gücü yetmesi anlamına gelen sıfatı.
15. Kişinin istek ve arzularını Allah'a iletmesi
16. Allah'a olan kulluk görevlerini yerine getirme
17. Allah'ın (cc) tövbeleri çokca kabul eden olduğunu ifade eden güzel ismi

Yukarıdan Aşağıya

1. Dinin emirleri ile yükümlü olan kişiler.
2. Allah'ın (cc) verdiği her türlü nimete teşekkür etme
3. Allah'ın (cc) çokca bağışlayıcı ve merhamet edici olduğunu ifade eden güzel ismi.
6. Allah'tan (cc) başka bir varlığa Allah'a ait tanrısal özellikleri yüklemek / Allah'a ortak koşmak.
7. Hz.İbrahim'in (as) getirdiği din üzerine yaşayan kimselere verilen isim.
8. Kişinin Allah'tan (cc) af ve mağfiret dilemesi
10. Kişinin işlediği günahattan pişmanlık duyması
12. Allah'ın (cc) kendisine edilen dualara cevap verdiğini ifade eden güzel ismi
13. Allah'ın (cc) günahları çokca affedici olduğunu ifade eden güzel ismi

BULMACA İLE ÖĞRENELİM

1 Aşağıdaki cümlelerde anlamları verilen kavramları bulmacadan bularak işaretleyelim.

A	F	Y	U	O	P	L	Ş	İ	T
H	I	T	E	V	V	A	B	K	E
S	T	V	S	K	L	O	L	M	V
E	R	N	M	O	P	U	G	N	V
N	A	V	A	V	A	H	İ	Y	A
İ	T	C	Y	N	L	L	Ş	Ü	B
T	A	C	I	M	L	Ö	Ç	V	N
A	R	Z	H	M	A	L	O	P	İ
K	L	G	Ü	Ö	H	P	Ğ	G	Z
V	I	C	S	N	K	D	D	U	A
İ	K	V	N	K	I	L	Ğ	Ü	K
M	C	B	A	M	K	O	Y	F	İ
T	Ö	V	B	E	H	L	D	Ş	L

1. İslam inancının temelini oluşturan inanç şartlarından ilki.
2. Allah'ın tövbeleri çokca kabul ettiğini ifade eden güzel ismi.
3. İnsanın Allah'a ulaşmak için kullanacağı bilgi yollarından biri.
4. İnsanın saf ve bozulmamış yapısı.
5. Allahü Teala'nın güzel isimlerine verilen dini kavram.
6. Tövbeleri çokca kabul eden anlamına gelen Allah'ın güzel ismi.
7. İnsanın en güzel şekilde yaratıldığını ifade eden Kur'ani kavram.
8. Peygamberimizin (sav) ibadetin özü olarak ifade ettiği kavram.
9. Kişinin işlemiş olduğu günah sonrası pişman olup bir daha yapmayacağına dair dua etmesi.
10. Sözlük anlamı fısıldamak, gizli konuşmak olan kavram

2 Aşağıdaki sudokuyu çözerek bize verilen kelimeyi kurallara uygun olarak yerleştirelim.

-> Sudoku çözelim mi?

TEVHİD kelimesinin harflerini sudoku kurallarına uygun olarak bulmacaya yerleştirelim arkadaşlar!

	E	D			T
T			V	D	
İ	T				H
		V		T	İ
	V	İ	T		
E			İ	H	

Sudoku Kuralları:

- Her sütun ve satırda her harf mutlaka bir kere kullanılır.
(Bulmacanın renklerle ayrılan her bir alanında da aynı kural geçerlidir.)
- Her sudokunun yalnızca bir çözümü vardır. Bu yüzden sudokuyu çözmeye çalışırken kesin bildiğiniz harfleri yazmanız daha mantıklıdır.

Adı ve Soyadı : _____

Sınıfı ve No : _____

LİSESİ

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 1. DÖNEM 1. YAZILI

ALDIĞI
PUAN

1. Allahü Teala içinde yaşadığımız evreni yoktan var etmiştir. Her bir çiçeğin, böceğin ve kuşun doğada bir görevi bulunmaktadır. İnsan da tıpkı bu canlılar gibi belli bir gayeye uygun olarak yaratılmıştır.

Sizce insanın yaratılış gayesi nedir? Kur'an-ı Kerim'den bir ayet örneğiyle bu durumu değerlendiriniz. (Öğrenim Çıktısı: 9.1.1)

.....

.....

.....

.....

2. "Şüphesiz biz, her şeyi bir ölçüye göre yarattık." (Kamer, 49. ayet)

"Güneş ve Ay bir hesaba göre hareket etmektedir." (Rahman, 5. ayet)

Yukarıdaki ayetlerde altı çizili sözcüklerde kastedilene evrenin yaratılışı bakımından açıklayınız. (Öğrenim Çıktısı: 9.1.1)

.....

.....

.....

.....

3. "Şüphesiz biz emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar onu yüklenmek istemediler, ondan çekindiler. Onu insan yüklendi..." (Ahzap, 72. ayet)

Verilen ayeti yorumlayınız? (Öğrenim Çıktısı: 9.1.1)

.....

.....

.....

.....

4. "Onlar, göklerin ve yerin yaratılışı üzerine düşünürler. 'Rabbimiz! Sen bunu boş yere yaratmadın, seni eksikliklerden uzak tutarız. Bizi ateş azabından koru derler.'" (Ali İmran, 191. ayet)

Verilen ayeti insanın yaratılış amacı bakımından yorumlayınız. (Öğrenim Çıktısı: 9.1.2)

.....

.....

.....

.....

5. Kur'an-ı Kerim'in her bir cümlesine ayet denir. Bununla birlikte tabiattaki çeşitli durumlar için de ayet tanımlaması kullanılır. Çünkü evren Allah (cc) tarafından yaratılmıştır, her bir dağında ve denizinde yaratıcımıza dair izler bulunmaktadır.

Evrendeki ayetlerden istediğiniz tanesini yazınız. (Öğrenim Çıktısı: 9.1.2)

.....

.....

.....

.....

.....

6. Yüce Allah, insanı yaratmış ve yaşamını sürdürebilmesi için pek çok nimet vermiştir. Karşılığında da kendisine iman etmemizi istemiştir. Kulluğun en önemli adımı da ibadet ve şükürdür. Yüce Allah ile olan iletişimimiz dua ve ibadetle sağlanmaktadır.

Sizece bir Müslümanın ibadetinin kendisine sağladığı katkılar nedir? Açıklayınız. (Öğrenim Çıktısı: 9.1.3)

.....

.....

.....

.....

7. Peygamberimiz (sav) bir duasında şöyle buyurmaktadır: "Allah'ım! Huşu duymayan kalpten, doymayan nefisten, fayda vermeyen ilimden ve kabul olmayan duadan sana sığınırım."

Bu duada Peygamberimizin (sav) Yüce Allah'tan istediği dört hususu yazarak açıklayınız. (Öğrenim Çıktısı: 9.1.3)

.....

.....

.....

.....

8. "Ey iman edenler! Eğer bir fasık haber getirirse onun doğruluğunu araştırın. Yoksa bilmeden bir topluluğa kötülük edersiniz de sonradan yaptığınıza pişman olursunuz." (*Hucurat*, 6. ayet)

Yukarıdaki ayette verilen mesaj nedir? Kısaca açıklayınız. (Öğrenim Çıktısı 9.1.4)

.....

.....

.....

.....

1. İnsan, sorumluluk sahibi bir varlıktır, başıboş ve amaçsız yaratılmamıştır. İnsana sorumluluk ve görevler verildiğine göre, bunların bir bedeli olmalıdır. Bu görevleri yapanlar mükafatlarını alırken, yapmayanların da cezalarını çekmeleri gerekir.

Aşağıdaki ayetlerden hangisi, yukarıdaki metinde sözü edilen konuyu tamamlar niteliktedir?

- A) "Sizi boş yere yarattığımızı ve bizim huzurumuza dönüp hesap vermeyeceğinizi mi sandınız?" (Mü'minun, 115.ayet)
- B) "Kim doğru yolu seçerse bunu ancak kendi iyiliği için seçmiş olur. Kim de doğruluktan saparsa kendi zararına sapmış olur." (İsra, 15.ayet)
- C) "...Hiçbir kimse başkasının günahını yüklenmez..." (Zümer, 7.ayet)
- D) "O (Allah) sizi bir çamurdan yaratan sonra size bir ecel tayin edendir." (En'am, 2.ayet)
- E) "Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım." (Zâriyât, 56.ayet)

2. İnsan olmanın gereği, zaman zaman hepimiz bilerek ya da bilmeyerek hatalı davranışlarda bulunuruz. Hataların tek iyi yani tövbeye yönelmektir. Önemli olan, hatayı fark etmek ve hatadan dönmektir.

Aşağıdaki hadislerden hangisi yukarıda belirtilen duruma anlamca en yakındır?

- A) "Günahattan tevbe eden, o günahı işlememiş gibidir."
- B) "Vallahi ben günde yetmiş defadan fazla Allah'dan beni bağışlamasını diler, tövbe ederim. "
- C) "Bir kul can çekişmeye başlamadığı sürece, Allah Teâlâ onun tövbesini kabul eder. "
- D) "Günahkârların en hayırlısı tövbe edenlerdir."
- E) "Kulunun tövbe etmesinden dolayı Allah Teâlâ'nın duyduğu memnuniyet, sizden birinin ıssız çölde kaybettiği devesini bulduğu zamanki sevincinden çok daha fazladır. "

3. **Aşağıdakilerden hangisi hakikatı arayan insanın aklı ile bulabileceği durumlardandır?**

- A) Dini değerler ve inanç esasları bilmek
- B) Farz ve haram gibi hususları ayırt etmek
- C) İyi ve kötüyü kavrayıp ayırt etmek
- D) İman edilecek hususları bilmek
- E) İbadetlerin esaslarını öğrenmek

4.

• "İnsana bir sıkıntı dokundu mu, gerek yan üstü yatarken, gerek otururken, gerekse ayakta iken (her hâlinde bu sıkıntıdan kurtulmak için) bize dua eder. Ama biz onun bu sıkıntısını ondan kaldırdık mı, sanki kendisine dokunan bir sıkıntı için bize hiç yalvarmamış gibi geçer gider..." (Yunus, 12.ayet)

• "Dağlar gibi dalgalar kendilerini kuşattığında içten inanarak Allah'a yalvarırlar. Ama Allah, onları kurtarıp karaya çıkarınca onlardan bir kısmı sözünde durur..." (Lokmân, 32.ayet)

Aşağıdakilerden hangisi Müslüman bir kişinin yukarıdaki ayetlerden çıkaracağı temel mesajdır?

- A) Sıkıntılı bir durumla karşılaştığımızda Allah'a dua etmeliyiz.
- B) İnsan, rahat zamanlarında da sıkıntılı zamanlarındaki gibi Allah'a dua etmelidir.
- C) Ümitsizlik anında yapılan duanın kabul olunma ihtimali rahat zamanda edilen duaya göre daha azdır.
- D) Zor zamanlarda yapılan dualar en makbul dualardır.
- E) Allah, zorlukta kalıp kendisine yönelen kulunu sıkıntısından kurtarır.

5. "Yalnız sana ibadet eder, yalnız senden yardım dileriz." (Fâtiha, 5.ayet)

"Rabbimiz şöyle buyurdu: Bana dua edin, kabul edeyim..." (Mü'min, 60.ayet)

Bu iki ayeti birlikte dikkate alan insan aşağıdaki davranışlardan hangisini sergilemelidir?

- A) Her türlü ihtiyacını doğrudan Allah'a iletmek ve onun kendisini işittiğine, dualarının kabul edeceğine inanmak
- B) Allah'ın kendisini en çok ibadet anında duyacağını bilmek ve ibadetler haricinde Allah'a dua etmemek
- C) Her türlü ihtiyacı için Allah'ın sevgili kulları olduğuna inandığı insanlardan dua istemek
- D) Zor zamanlarında tüm diğer yolları denedikten sonra başka çare kalmazsa Allah'a dua etmek
- E) Allah'ın tüm duaları işittiğine inanarak isteklerini ona yakın olan Allah dostları aracılığıyla iletmek

6. “O halde sen hanif olarak bütün varlığınla dine, Allah insanları hangi fitrat üzere yaratmışsa ona yönel! Allah’ın yaratmasında değişme olmaz. İşte doğru din budur; fakat insanların çoğu bilmezler.” (Rûm, 30. ayet)

Bu ayette vurgulanan asıl mesaj nedir?

- A) Dosdoğru din ilahi dindir.
B) Din duygusu fitrattan gelir.
C) İbadet etme duygusu doğuştandır
D) İnsanların dine dair bilgisi yoktur
E) Allah’ın kanunları değişmezdir.
7. Furkan Suresi 77. ayette “De ki “Duanız olmasa Rabb'im size ne diye değer versin!...” buyrulur.

Aşağıdakilerden hangisi bu ayetten çıkarılabilecek bir mesaj değildir?

- A) Allahü Teala, bu ayet-i kerime ile duaya verdiği önemi belirtmektedir.
B) Müslüman Yüce Allah’la olan iletişimini dua ile canlı tuttukça Rabb’i katında değer kazanır.
C) Dua, Müslüman’ın Allah (cc) ile iletişiminin temelini oluşturur.
D) Allah (cc) insanlardan çok az bir kısmına gerçekten değer verir.
E) Allah’ın (cc) inanan insandan birinci talebi, kendisi ile sürekli iletişim içinde bulunmasıdır.

8. İslam’da ibadetin genel ve özel iki anlamı vardır. Genel anlamı ile ibadet Müslümanın Allah’a (cc) karşı duyduğu saygı ve sevginin sonucu olarak O’nun rızasına uygun davranmaya gayret etmesi iken, özel anlamda ibadet insanın Allah’a olan saygı ve bağlılığını ifade etmek için yaptığı Allah ve Resulü tarafından tarif edilen belirli davranış biçimleridir.

Buna göre Allah (cc) rızası için yapılan;

- * Adaletli olmak * Hacca gitmek
* Zekat vermek * Sabırlı olmak
* Oruç tutmak * Temiz olmak

gibi davranışlardan kaçısı özel anlamıyla ibadet kapsamındadır?

- A) 2 B) 3 C) 4
D) 5 E) 6

9. Dünya hayatı bir imtihan yeridir. Dünyada insanlar nefislerinin hoşuna giden şeylerle sınanır. Akıl ve iradesini kullanan insanlar, nefislerinin her emrini yerine getirmeyen, kendisine ya da çevresindekilere zarar verecek olan şeylerden hoşlarına gitse de uzak dururlar. Böyle yapanlar bu imtihanı kazanmış olur. Aksi durumda, nefsin hoşuna gidecek her şeyin peşine düşen insanlar, bu yolun sonunun cehenneme çıktığını gördüklerinde hüsrana uğrarlar.

Aşağıdaki hadis-i şeriflerden hangisinde bu metinde anlatılmak istenen gerçeğe dikkat çekilmiştir?

- A) “Ölüyü (kabre kadar) üç şey takip eder: Ailesi, malı ve ameli. Bunlardan ikisi döner, biri kalır. Çoluk çocuğu ve malı döner, ameli (kendisiyle) kalır.”
B) “Zamanı gelmedikçe kıyamet kopmaz...”
C) “Cehennem kişinin (kendisi için zararlı olmasına rağmen) arzu ettiği şeylerle ... kuşatılmıştır.”
D) “Allah seni cennete koyarsa canının çektiği ve gözüne hoş görünen her şey senin olacaktır.”
E) “Akıllı insan, nefisini hesaba çeken ve ölümden sonrası için hazırlık yapandır.”

10. • “Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize kulluk ediniz...” (Bakara, 21.ayet)

• “Sana yakîn (ölüm) gelinceye kadar Rabbine ibadet et!” (Hicr, 99.ayet)

• “Ben cinleri ve insanları ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.” (Zâriyât, 56.ayet)

• “De ki: “Kuşkusuz bana, kendisine içten bir inanç ve bağlılık göstererek Allah’a ibadet etmem emredildi.” (Zümer, 11.ayet)

Verilen ayetlerde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) İbadetlerde devamlılık esas mıdır?
B) Kime ibadet etmeliyiz?
C) İnsanların yaratılış amacı nedir?
D) İbadetlerin toplumsal faydaları nelerdir?
E) İnsan Allah’a nasıl kulluk etmelidir?

